

UCHWAŁA NR. 277/3339/14

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

z dnia 28 sierpnia 2014 roku

w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego
proponowanych zakresu i treści Kontraktu Terytorialnego

Na podstawie art. 14 n ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2009 r., Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) oraz art. 41 ust 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r., poz. 596, z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1 Przyjmuje się w celu dalszych prac stanowisko dotyczące proponowanych zakresu i treści Kontraktu Terytorialnego, w tym celów i przedsięwzięć priorytetowych mających istotne znaczenie dla rozwoju województwa lubuskiego, w brzmieniu jak w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2 Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Lubuskiego.

§ 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

wz. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA

[Signature]
VICE MARSZAŁEK

[Signature]
DYREKTOR DEPARTAMENTU
ROZWOJU REGIONALNEGO
Katarzyna Drożak

[Vertical signature]

Kontrakt Terytorialny

Stanowisko negocjacyjne samorządu województwa lubuskiego

Stanowisko negocjacyjne samorządu województwa lubuskiego

Kontrakt Terytorialny Województwa Lubuskiego

Polityka rozwoju potrzebuje skutecznych i efektywnych mechanizmów osiągnięcia wyznaczonych celów. Jednym z takich instrumentów będzie Kontrakt Terytorialny.

Kontrakt Terytorialny jako instrument poprawy efektywności polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie został określony w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego przyjętej przez rząd w lipcu 2010 r., włączony w system realizacji Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 przyjętej przez Sejmik Województwa Lubuskiego w listopadzie 2010 r. natomiast zasady jego realizacji zostały uregulowane w znowelizowanej ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji. Łączy w sobie diagnozę stanu regionu, stojące przed nim wyzwania rozwojowe i aspiracje jego mieszkańców. Strategia funkcjonuje jako plan postępowania władz regionalnych, tak w procesie zarządzania województwem, jak i w inicjowaniu oraz rozwijaniu mechanizmów współpracy pomiędzy samorządem terytorialnym, sferą biznesową i mieszkańcami województwa.

W ramach prac związanych z przygotowaniem SRWL dokonano przekrojowego spojrzenia na potencjały rozwojowe regionu. W oparciu o diagnozę strategiczną oraz analizę SWOT, a także *Średniookresową ocenę oddziaływania Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego na rozwój Województwa Lubuskiego*, przygotowana została syntetyczna ocena pozycji wyjściowej, a także bezpośrednia lista wyzwań rozwojowych wynikających z obserwowanych zjawisk i procesów. Potencjały i wyzwania Lubuskiego zostały przedstawione w czterech obszarach:

1. Gospodarka regionalna i rynek pracy;
2. Infrastruktura transportowa i teleinformatyczna;
3. Społeczna i terytorialna spójność regionu;
4. Zarządzanie rozwojem regionu.

Te cztery obszary stanowiły bezpośredni punkt odniesienia dla formułowania wizji, celu głównego oraz czterech celów strategicznych.

Cel główny SRWL 2020:

Wykorzystanie potencjałów województwa lubuskiego do wzrostu jakości życia, dynamizowania konkurencyjnej gospodarki, zwiększenia spójności regionu oraz efektywnego zarządzania jego rozwojem.

Cele strategiczne SRWL 2020:

1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna.
2. Wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna.
3. Społeczna i terytorialna spójność regionu.

4. Region efektywnie zarządzany

Z uwagi na fakt, iż SRWL 2020 określa cele rozwoju dla regionu lubuskiego w perspektywie do 2020 r., przedsięwzięcia kierowane przez władze regionu do KT określone zostały w ramach 3 z 4 obszarów stanowiących podstawę prac nad SRWL 2020 oraz przyporządkowane zostały do celów strategicznymi określonymi w Strategii.

W ramach lubuskiego mandatu negocjacyjnego wytypowanych zostało 30 podstawowych zadań inwestycyjnych, dla których źródłem finansowania w zdecydowanej większości będą środki UE pochodzące z programów krajowych na lata 2014-2020. Utworzona została również lista przedsięwzięć rezerwowych do Kontraktu Terytorialnego, która obejmuje 6 przedsięwzięć.

Ponadto mandat negocjacyjny wskazuje na 3 dodatkowe obszary rozwoju istotne z poziomu regionu, które nie zostały opisane jako przedsięwzięcia inwestycyjne, ale zestaw powiązanych ze sobą działań niezbędnych do podjęcia :

1. Działania rozwojowe w obszarze szkolnictwa wyższego;
2. Wsparcie usług Instytucji Otoczenia Biznesu w zakresie rozwoju innowacyjnej działalności przedsiębiorstw;
3. Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej w województwie lubuskim.

Inwestycje kierowane do Kontraktu to projekty uzgodnione jako kluczowe na poziomie Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020:

1. Rozwój Regionalnego Centrum Badawczego – Park Naukowo-Technologiczny i Uniwersytet Zielonogórski;
2. Rozwój Parku Technologii i Logistyki Przemysłu INTERIOR w Nowej Soli;
3. Utworzenie Parku Naukowo-Przemysłowego dla Aglomeracji Gorzowskiej;
4. Infrastruktura drogowa w ramach kompleksu wydobywczo – energetycznego Gubin-Brody;
5. Dokończenie budowy drogi ekspresowej S3;
6. Dokończenie węzłów A2;
7. Przebudowa drogi nr 18 do parametrów autostrady;
8. Systemowa poprawa dostępności drogowej północy województwa poprzez modernizację dróg krajowych 22 i 24;
9. Rozwój drogi nr 27 Zielona Góra – Żary – autostrada A18;
10. Modernizacja połączeń drogi S3 z Nowej Soli przez Kożuchów i Żagań / Szprotawę z autostradami A18/A4;
11. Budowa przeprawy mostowej w Kostrzynie nad Odrą / północna obwodnica miasta;
12. Budowa mostu w Milsku;
13. Most na Odrze w Krośnie Odrzańskim wraz z obwodnicą;
14. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowej nr 273 (CE-59) na odcinku Głogów-Zielona Góra-Kostrzyn („Odrzanka”);
15. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowej nr 203 na odcinku Krzyż – Gorzów Wlkp. – Kostrzyn n/O;
16. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowych nr 275 na odcinku Miłkowice – Żagań oraz linii nr 14 na odcinku Żagań Żary – Forst;

17. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury i taboru transportu publicznego w obszarach funkcjonalnych Zielonej Góry (Lubuskie Trójmiasto) i Gorzowa Wlkp. (oddzielne karty A i B);
18. Rozbudowa i poprawa wyposażenia lotniska w Babimoście;
19. Budowa bazy lotniczego pogotowia ratunkowego HEMS w północnej części województwa;
20. Modernizacja odrzańskiej drogi wodnej E-30;
21. Modernizacja międzynarodowej drogi wodnej E-70;
22. Zachowanie dziedzictwa regionalnego poprzez dokończenie rozbudowy Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Drzonkowie oraz poprawa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Gorzowie Wlkp.

Inwestycje kierowane do Kontraktu to projekty uzgodnione w ramach Założeń Strategii Rozwoju Polski Zachodniej. Główną osią makroregionu Polski Zachodniej jest Odra. Wskazuje na nią wprost wizja strategiczna: „*Polska Zachodnia – region dorzecza Odry... otwarty, atrakcyjny, mobilizujący, kreatywny, współpracujący*”. Strategia koncentruje się na wykorzystaniu potencjałów makroregionu w uzgodnionych przez województwa dziedzinach, przede wszystkim dotyczących infrastruktury transportowej i energetycznej, oferty gospodarczej, turystyki, nauki i innowacji. Głównym narzędziem wdrażania Strategii będzie realizacja projektów ponadregionalnych. Marszałkowie województw Polski Zachodniej uzgodnili listę ośmiu wspólnych projektów kluczowych i podpisali list intencyjny w sprawie ich realizacji.

1. Odrzańska Droga Wodna – modernizacja docelowo do IV klasy żeglowności na całej długości rzeki, a w pierwszej kolejności przywrócenie minimum III klasy żeglowności dla potrzeb transportu, ochrony przeciwpowodziowej i turystyki wodnej. Rozwój transportu wodnego towarowego na z wykorzystaniem i rozbudową śródlądowych portów rzecznych.

2. Modernizacja linii kolejowych w ciągu CETC-ROUTE65 - modernizacja linii kolejowej C-E 59 („Odrzanka”) relacji Szczecin - Kostrzyn – Zielona Góra – Wrocław – Międzyzlesie, w tym przywrócenie dopuszczalnej prędkości technicznej minimum 120 km/h; oraz modernizacja linii kolejowej E59 relacji Świnoujście (z odgałęzieniem na Szczecin) – Poznań – Wrocław i E30 Wrocław – Opole - Kędzierzyn Koźle, w tym perspektywiczne wprowadzenie dopuszczalnej prędkości technicznej 160 – 200 km/h.

3. Dokończenie budowy drogi S3 w ciągu CETC- ROUTE65, w tym: budowa drugiej jezdni obwodnic Gorzowa i Międzyrzeczka i odcinka Sulechów- Nowa Sól, budowa odcinka Nowa Sól – Legnica, rozpoczęcie budowy odcinka Legnica – Lubawka oraz dokończenie budowy odcinków Świnoujście – Szczecin.

4. Dokończenie budowy drogi S5 na odcinku Wrocław – Poznań – Bydgoszcz.

5. Budowa drogi ekspresowej S11 - przebudowa drogi krajowej nr 11 Kołobrzeg – Tarnowskie Góry do parametrów drogi ekspresowej.

6. Ponadregionalne specjalistyczne centra usług medycznych – budowa lub rozbudowa i wyposażenie centrów onkologii w miastach wojewódzkich Polski Zachodniej. W lubuskim projekt zakłada budowę Ośrodka Radioterapii w Gorzowie Wlkp. (docelowo jako części Gorzowskiego Centrum Onkologii) oraz rozbudowę Lubuskiego Ośrodka Onkologii w Zielonej Górze.

7. Sieci energetyczne Polski Zachodniej - budowa m. in. linii przesyłowych 400 kV relacji: Dobrzeń-Pasikowice - Wrocław - Świebodzice - Mikołowa; Eisenhüttenstadt - Gubin - Zielona Góra - Polkowice - Czarna; Baczyna - Krajnik; Piła Krzewina - Żydowo - Dunowo.

8. Współpraca ośrodków akademickich i przedsiębiorców Polski Zachodniej w celu komercjalizacji wiedzy - projekt ma na celu stworzenie efektywnych i trwałych ram współpracy pomiędzy partnerami naukowymi i gospodarczymi Polski Zachodniej, dzięki którym będą realizowane wspólne projekty na rzecz gospodarki.

W lubuskim stanowisku do Kontraktu Terytorialnego szczegółowo ujęte zostały zadania dotyczące terytorium województwa (pozycje 1, 2, 3, 6, 7, 8¹). Natomiast z punktu widzenia osiągania celów rozwojowych określonych dla makroregionu Polski Zachodniej istotna jest realizacja wszystkich ośmiu uzgodnionych przedsięwzięć.

Ponadto inwestycje kierowane do Kontraktu to projekty określone w toku prac nad przygotowaniem perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020.

Dla każdego zadania przygotowana została karta projektowa określająca szczegóły dotyczące planowych przedsięwzięć.

Obszar	Uzasadnienie	Projekty
Obszar strategiczny Gospodarka regionalna i rynek pracy (cel strategiczny SRWL 2020: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna)		
Innowacje i przedsiębiorczość	Słaba pozycja województwa lubuskiego w zakresie poziomu innowacyjności w skali kraju determinuje konieczność podejmowania działań kierunkowych zmierzających do pobudzenia działalności B+R i tworzenia kultury innowacji wpływającej na wzrost zapotrzebowania na nowoczesne rozwiązania w przedsiębiorstwach. Działania samorządu w tym obszarze mają na celu wzmocnienie gospodarki regionalnej w oparciu o nowoczesne technologie i innowacyjne rozwiązania. Podejmowane w tym zakresie inicjatywy powinny nierozdzielnie łączyć się z rynkiem i przedsiębiorcami. Głównym	Projekty określone w SRWL 2020 Wsparcie infrastruktury badawczo-rozwojowej w regionie w kontekście rozwoju transferu wiedzy i rozwiązań technologicznych do przemysłu: 1. Rozwój Regionalnego Centrum Badawczego- PNT i UZ 2. Rozwój Parku Technologii i Logistyki Przemysłu INTERIOR w Nowej Soli.

¹ Projekt „Ponadregionalne Konsorcja badawcze Północno-Zachodnie Centrum Biogospodarki” ujęty na liście przedsięwzięć został zidentyfikowany jako projekt w ramach SRPZ. Jego realizacja nie wyklucza jednak zgłoszenia kolejnych wspólnych przedsięwzięć dla makroregionu.

<p>celem planowanej interwencji jest rozwój gospodarki konkurencyjnej, stąd należy szczególną uwagę zwrócić na wsparcie szeroko pojmowanej sfery B+R. Nie ma możliwości budowania przewag konkurencyjnych bez silnego zaplecza badawczego (zarówno w ujęciu infrastrukturalnym, jak i kadrowym). Dlatego też Zarząd Województwa Lubuskiego wspiera aktywnie powstawanie i rozwój parków naukowo-technologicznych w naszym regionie oraz pozostałej infrastruktury sprzyjającej rozwojowi innowacyjności, wpływającej na ulepszenie systemu transferu wiedzy i technologii, pozwalającej na nawiązanie rzeczywistej i trwałej współpracy z przedsiębiorcami. Dotychczas były to inwestycje głównie finansowane ze środków LRPO 2007-2013 - przedsięwzięcia znajdujące uzasadnienie w postaci potencjału największej lubuskiej uczelni (Uniwersytet Zielonogórski) lub wynikające z podejścia popytowego, związane z potrzebami przedsiębiorców (Park Technologii i Logistyki Przemysłu „Interior”). Konieczność kontynuacji działań w tym zakresie jest nie tylko oczywista, ale również niezbędna dla wzmocnienia zaplecza sfery B+R+I naszego regionu. Logiczne nawiązanie do podjętych działań pozwoli na podniesienie atrakcyjności lubuskiej gospodarki oraz wzmocnienie głównych kierunków rozwoju naszego województwa, również w kontekście zdiagnozowanych inteligentnych regionalnych specjalizacji. Wsparcie w powyższym zakresie planowane jest na poziomie regionalnym oraz krajowym.</p> <p>Wyzwaniem dla regionu jest sprostanie nowoczesnej polityce gospodarczej i jej wymaganiom, a także wytyczanie i podążanie za trendami rozwojowymi. Unia Europejska wyznaczyła wizję społecznej gospodarki rynkowej dla Europy („Europa 2020”). Zgodnie z jej założeniami, nasze słabości strukturalne mają zostać pokonane poprzez wzrost inteligentny, oparty na wiedzy i innowacjach. Inteligentne specjalizacje są to obszary o największym potencjale rozwoju,</p>	<p>3. Utworzenie Parku Naukowo-Przemysłowego - Gorzowski Ośrodek Technologiczny</p>
	<p>Projekty priorytetowe Zarządu Województwa Lubuskiego</p>
	<p>Rozwój infrastruktury badawczo-rozwojowej PWSZ Sulechów (CEO, LOliWA).</p>
	<p>Przedsięwzięcia określone w toku prac nad przygotowaniem nowej perspektywy finansowej UE (IV kwartał 2013 r.)</p>
	<p>Ponadregionalne Konsorcja badawcze z udziałem Uniwersytetu Zielonogórskiego Północno-Zachodnie Centrum Biogospodarki (BioAT- projekt pretenduje do Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej). Radioteleskop 90m - Narodowego Centrum Radioastronomii i Inżynierii Kosmicznej (projekt uwzględniony na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej)</p>
<p>Projekty uzgodnione w Strategii Rozwoju Polski Zachodniej</p> <p>Współpraca ośrodków akademickich i przedsiębiorców Polski Zachodniej w celu komercjalizacji wiedzy (Ponadregionalne Konsorcja badawcze z udziałem Uniwersytetu Zielonogórskiego Północno-Zachodnie Centrum Biogospodarki)</p>	

	<p>zakotwiczone w regionie oraz innowacyjne. Czyli takie w które warto inwestować. Ich celem jest budowa konkurencyjnej gospodarki. Służyć ma temu rozwój potencjału badawczego i innowacyjnego, ukierunkowanego na rozwój przedsiębiorstw, uczelni, kapitału społecznego, jednostek naukowych, infrastruktury badawczo-rozwojowej a także Innowacje społeczne. Wybrane obszary będą w szczególny sposób wspierane i rozwijane, tak aby osiągnąć cel nadrzędny, czyli unikalną szansę i możliwość wprowadzenia gospodarki na wyższy poziom rozwoju. Jest to nowe podejście do finansowania rozwoju innowacyjności. Wsparcie finansowe będzie skoncentrowane na tych dziedzinach, które stanowią największy potencjał rozwoju ekonomicznego i społecznego regionu. Jednym z trudniejszych zadań i wyzwań będzie harmonizacja działań inwestycyjnych z działania mi rzecz wzmocnienia edukacji, upowszechnienia dostępu do wiedzy, wspierani rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego. Są to bowiem komplementarne elementy wszelkiej aktywności na rzecz budowy i wspierania systemu innowacji w regionie.</p>	
	<p>Rozwój przedsiębiorczości w regionie wymaga wsparcia, szczególnie tego z zakresu innowacyjności, prowadzenia badań, prac rozwojowych, patentowania (ochrony własności przemysłowej) ale i internacjonalizacji, wprowadzania na rynek nowych produktów czy komercyjnych e-usług. Silne, stabilne, profesjonalnie działające Instytucje Otoczenia Biznesu będą funkcjonować efektywniej na rzecz przedsiębiorstw. Jednak w tym celu niezbędne jest stworzenie systemu wsparcia umożliwiającego profesjonalizację i standaryzację świadczonych usług. Największym wyzwaniem dla IOB-ów będzie ukierunkowanie działania na usługi proinnowacyjne dla przedsiębiorców, stworzenie kompleksowej i zintegrowanej oferty dla przedsiębiorstw oraz utworzenie sieci współpracy lubuskich IOB. Istotnym</p>	<p>Projekty priorytetowe Zarządu Województwa Lubuskiego</p> <p>Grupa projektów dotycząca wsparcia działalności proinnowacyjnej Instytucji Otoczenia Biznesu z zakresu transferu technologii i wsparcia innowacyjnej działalności przedsiębiorstw (zakres: standaryzacja usług, profesjonalizacja usług, działanie na rzecz sieciowania firm i skupiania np. w formie klastrów; działania zwiększające dostępność do kapitału, promowanie kultury innowacyjności, działanie na rzecz zacieśniania współpracy z jednostkami badawczymi, w tym uczelniami wyższymi, itp.)</p>

	<p>elementem wsparcia będzie również wykreowania podejścia popytowego w zakresie usług świadczonych przez IOB. Wsparcie w powyższym zakresie planowane jest głównie na poziomie regionalnym.</p>	
Energetyka	<p>Wyzwania, jakie stoją dziś przed rozwijającą się gospodarką ściśle nawiązują do zagadnień związanych z gospodarką energetyczną. Z jednej strony podnoszony jest, niezwykle istotny aspekt efektywności energetycznej, z drugiej zaś, równie ważny problem dotyczący dywersyfikacji źródeł pozyskiwania energii. Należy dołożyć wszelkich starań, aby dostępne zasoby energetyczne, w tym złoża węgla brunatnego, wpływały na rozwój regionu zapewniając mu bezpieczeństwo energetyczne.</p> <p>Biorąc pod uwagę wielkość złoża, należy podkreślić wpływ inwestycji na rzecz ich eksploatacji w świetle bezpieczeństwa energetycznego kraju. Jednocześnie należy dołożyć wszelkich starań, aby koszt ekologiczny wydobycia węgla brunatnego był jak najniższy. Jednym z obszarów strategicznej interwencji określonych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 są obszary potencjalnej eksploatacji złóż surowców o strategicznym znaczeniu.</p> <p>Wsparcie w powyższym zakresie planowane jest na poziomie regionalnym i krajowym.</p>	<p>Projekty określone w SRWL 2020</p>
		<p>Infrastruktura drogowa w ramach budowy kompleksu wydobywczo-energetycznego Gubin-Brody</p>
		<p>Projekty uzgodnione w Strategii Rozwoju Polski Zachodniej</p> <p>Sieci energetyczne Polski zachodniej.</p>
<p>Obszar strategiczny Infrastruktura transportowa i teleinformatyczna (cel strategiczny SRWL 2020: Wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna)</p>		
Transport	<p>Położenie województwa lubuskiego na przecięciu istotnych szlaków komunikacyjnych, jak również jego wewnętrzne uwarunkowania przestrzenne (w tym rozmieszczenie dwóch miast stołecznych w znacznej od siebie odległości) decydują o istocie zadań w zakresie</p>	<p>Projekty określone w SRWL 2020</p>
		<p>1. Dokończenie budowy drogi ekspresowej S3 (projekt uzgodniony w ramach Strategii Rozwoju Polski Zachodniej).</p>
		<p>2. Dokończenie węzłów A2. 3. Przebudowa drogi nr 18 do</p>

<p>poprawy spójności terytorialnej. Do najważniejszych priorytetów w tym obszarze należą inwestycje w infrastrukturę transportową (drogową, kolejową, wodną i lotniczą). Dostępność komunikacyjna regionu zarówno w aspekcie zewnętrznym, jak i wewnętrznym jest jednym z podstawowych czynników wpływających na wzrost atrakcyjności gospodarczej województwa i stanowi jeden z najistotniejszych elementów warunkujących stabilny, zrównoważony i długofalowy postęp. Jak wskazuje diagnoza tego obszaru, istniejąca w województwie lubuskim sieć połączeń jest niewystarczająca dla efektywnego funkcjonowania regionu. Dodatkowo, w wielu przypadkach, infrastruktura transportowa wymaga inwestycji w jej odnowienie i modernizację, aby odpowiedzieć na wyzwania, jakie stawiane są przed regionem, jako elementu sieci połączeń tranzytowych oraz tych wpływających na lepsze wewnętrzne skomunikowanie obszaru województwa. Wsparcie w powyższym zakresie planowane jest na poziomie regionalnym i krajowym.</p>	parametrów autostrady.
	4. Systemowa poprawa dostępności drogowej północy województwa poprzez modernizację dróg 22 i 24.
	5. Rozwój drogi nr 27 Zielona Góra - Żary – autostrada A18.
	6. Modernizacja połączeń drogi S3 z Nowej Soli przez Koźuchów i Żagań / Szprotawę z autostradami A18/A4.
	7. Budowa przeprawy mostowej w Kostrzynie nad Odrą / północna obwodnica miasta.
	8. Budowa mostu w Miłsku.
	9. Most na Odrze w Krośnie Odrzańskim wraz z obwodnicą.
	10. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowej nr 273 (CE-59) na odcinku Głogów-Zielona Góra-Kostrzyn („Odrzanka”) (projekt uzgodniony w ramach Strategii Rozwoju Polski Zachodniej).
	11. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowej nr 203 na odcinku Krzyż - Gorzów Wlkp. - Kostrzyn n/O.
	12. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowych 275 na odcinku Miłkowice – Żagań oraz linii 14 na odcinku Żagań Żary - Forst.
	13. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury i taboru transportu publicznego w obszarach funkcjonalnych Zielonej Góry (Lubuskie Trójmiasto) i Gorzowa Wlkp.
	14. Rozbudowa i poprawa wyposażenia lotniska w Babimoście.
	15. Budowa bazy lotniczego pogotowia ratunkowego HEMS w północnej części województwa.
	16. Modernizacja odrzańskiej drogi wodnej E-30 (projekt uzgodniony w ramach Strategii Rozwoju Polski Zachodniej).
	17. Modernizacja międzynarodowej drogi wodnej E-70.
	Projekty priorytetowe Zarządu

		<p>Województwa Lubuskiego</p> <p>1. Modernizacja drogi krajowej nr 12 wraz z obwodnicami Wschowy, Szlichtyngowy i Szprotawy.</p>
<p>Technologie informacyjno-komunikacyjne</p>	<p>Dostęp do szerokopasmowego internetu stanowi jeden z fundamentów rozwoju gospodarczego kraju, przyczyniając się również do spójności terytorialnej i społecznej kraju. Zgodnie z zapisami Europejskiej Agendy Cyfrowej do roku 2020 wszyscy Europejczycy mają uzyskać dostęp do internetu o przepustowości ponad 30 Mb/s, a przynajmniej połowa gospodarstw domowych powinna mieć dostęp do połączeń o przepustowości powyżej 100 Mb/s. Województwo Lubuskie wypełniając cele polityki unijnej dotyczącej zwiększenia dostępu do Internetu i rozwoju społeczeństwa informacyjnego realizuje szereg przedsięwzięć w tym zakresie. W perspektywie finansowej na lata 2007-2013 zrealizowany projekt pt. „Szerokopasmowe Lubuskie – budowa sieci szkieletowo-dystrybucyjnej na terenie białych plam w województwie lubuskim”. Konieczna jest kontynuacja prac w zakresie dalszego rozwoju sieci szerokopasmowego internetu oraz rozwój sieci dostępowych.</p> <p>Takie działania dają podstawy do rozwoju społeczeństw informacyjnego w innych niż infrastrukturalnych aspektach – czyli rozwoju e-usług, zwiększenia wykorzystania TIK w przedsiębiorstwach oraz rozwój działań związanych z e-integracją grup wykluczonych cyfrowo.</p> <p>Działania związane z dalszym rozwojem dostępu do Internetu szerokopasmowego na obszarze białych plam województwa lubuskiego planowane są do realizacji na poziomie krajowym. Natomiast na poziomie regionalnym realizowane będą przedsięwzięcia dotyczące rozwoju e-usług w różnych obszarach życia społeczno-gospodarczego.</p>	<p>Projekty priorytetowe Zarządu Województwa Lubuskiego</p> <p>Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej w województwie lubuskim</p>
<p style="text-align: center;">Obszar strategiczny <u>Spółeczna i terytorialna spójność regionu</u> (cel strategiczny SRWL 2020: Społeczna i terytorialna spójność regionu)</p>		

Środowisko	<p>Przez województwo lubuskie przepływają dwie duże rzeki Odra i Warta. Stanowią one o atrakcyjności regionu, mogą służyć, jako drogi transportowe, z drugiej zaś strony, ze względu na niewystarczającą infrastrukturę przeciwpowodziową – stanowią realne zagrożenie dla regionu. Obszary zagrożone powodziami są jednym z obszarów strategicznej interwencji określonych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na istotę działań mających na celu zabezpieczenie powodziowe województwa, szczególnie na obszarach najbardziej narażonych. Zdiagnozowane potrzeby w zakresie działań na rzecz poprawy infrastruktury powodziowej powinny obejmować inwestycje w poprawę stanu obiektów hydrotechnicznych, budowę wodnych zbiorników retencyjnych oraz poprawę stanu technicznego obwałowań, przede wszystkim na zdiagnozowanych obszarach szczególnie wrażliwych na tego typu zagrożenia.</p> <p>Niezwykle istotnym jest taki dobór inwestycji w obszarze zapobiegania zagrożeniom przeciwpowodziowym, aby w sposób jak najbardziej kompleksowy rozwiązywała problem na danym terenie, stanowiąc jednocześnie podstawę do podejmowania mniejszych działań uzupełniających w obszarze bezpieczeństwa.</p> <p>Wsparcie w powyższym zakresie planowane jest na poziomie krajowym i regionalnym.</p>	<p>Projekty priorytetowe Zarządu Województwa Lubuskiego</p>
Dziedzictwo regionalne	<p>Województwo lubuskie jest regionem o nieprzeciętnych walorach przyrodniczych mających zarówno wpływ na jakość życia mieszkańców, jak i na jego atrakcyjność turystyczną. Potencjał województwa pozwala na wykorzystanie jego walorów zarówno dla rozwoju turystyki, jak i sportu i rekreacji.</p> <p>O atrakcyjności Lubuskiego przesądza wiele zakorzenionych i rozpoznawalnych tradycji i inicjatyw o charakterze kulturalnym i sportowym (przede wszystkim tradycja winiarska czy ugruntowana pozycja ośrodka</p>	<p>Projekty określone w SRWL 2020</p>
		<p>Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Drzonkowie oraz w Gorzowie Wlkp.</p>

	<p>sportowego w Drzonkowie). Pomimo takich uwarunkowań, potencjał regionu w tym obszarze nadal nie jest wykorzystywany w wystarczającym stopniu. Dlatego też niezwykle istotnym staje się wsparcie najistotniejszych działań w tym obszarze, aby wykorzystać ten aspekt, jako jedno ze źródeł wzrostu gospodarczego i promującego region. Wsparcie w powyższym zakresie planowane jest na poziomie krajowym i regionalnym.</p>	<p>Przedsięwzięcia określone w toku prac nad przygotowaniem nowej perspektywy finansowej UE (IV kwartał 2013 r.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona dziedzictwa kulturowego województw lubuskiego (Centrum Naukowo – Badawczo – Edukacyjno – Turystyczne Grodzisko w Wicinie) 2. Budowa Centrum Edukacji Artystycznej w Gorzowie Wlkp.
Zdrowie	<p>Zdrowe społeczeństwo jest gwarantem rozwoju gospodarki, a dostępność wysokiej jakości usług medycznych wpływa na atrakcyjność regionu oraz na bezpieczeństwo jego mieszkańców. Województwo lubuskie ma dobrze rozwiniętą sieć szpitali. Do najważniejszych jednostek w sektorze ochrony zdrowia w naszym regionie należy zaliczyć dwa szpitale wojewódzkie (w Gorzowie Wlkp. oraz Zielonej Górze), które mają charakter jednostek ponadregionalnych. To one powinny stanowić filar rozwoju wyspecjalizowanej opieki medycznej regionu. Dla utrzymania efektywnego systemu opieki zdrowotnej na obszarze województwa niezbędne jest stałe wyposażenie jednostek ochrony zdrowia w nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną nowej generacji oraz utrzymanie i rozwój kadry medycznej. Istotnym jest taki rozwój usług medycznych, aby odpowiadał na wyzwania stawiane przed współczesną medycyną, w tym z uwzględnieniem nowoczesnych metod i technik leczenia (aparatura, sprzęt, wiedza), trendów</p>	<p>Projekty uzgodnione w Strategii Rozwoju Polski Zachodniej</p> <p>Ponadregionalne specjalistyczne centra usług medycznych (budowa Ośrodka Radioterapii w Gorzowie Wlkp. oraz rozbudowa Lubuskiego Ośrodka Onkologii w Zielonej Górze).</p>
		<p>Przedsięwzięcia określone w toku prac nad przygotowaniem nowej perspektywy finansowej UE (IV kwartał 2013 r.)</p>

	<p>demograficznych (starzejące się społeczeństwo, choroby cywilizacyjne) oraz rynku pracy (choroby zawodowe, utrzymanie osób starszych na rynku pracy). Wsparcie w powyższym zakresie planowane jest na poziomie krajowym oraz regionalnym.</p>	<p>Budowa Wysokospecjalistycznego Centrum Pediatrii na terenie Szpitala Wojewódzkiego SP ZOZ w Zielonej Górze.</p>
--	---	--

Informacje uzupełniające dotyczące poszczególnych inwestycji znajdują się w specjalnie opracowanych Kartach. Karty stanowią jedynie materiał wspierający i mają charakter roboczy.

Działania rozwojowe dotyczące szkolnictwa wyższego w województwie lubuskim planowane do realizacji przy wsparciu głównie środków Europejskiego Funduszu Społecznego w perspektywie finansowej na lata 2014 – 2020

Sytuacja szkolnictwa wyższego w województwie lubuskim wymaga wsparcia, zarówno na szczeblu regionalnym jak i krajowym (w szczególności w procesie realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.) Realizacja zintegrowanego i kompleksowego pakietu działań pozwoli na dostosowanie wsparcia do potrzeb regionu, określonego w dokumentach strategicznych oraz wykorzystanie interwencji publicznej do rozwoju kluczowych potencjałów regionalnych oraz synergii z inteligentnymi specjalizacjami regionu.

Jedną z głównych miar rozwoju gospodarki opartej na wiedzy są statystyki dotyczące zasobów ludzkich w obszarze nauki i techniki. Na zasoby te składają się: osoby posiadające formalne kwalifikacje (tj. wykształcenie wyższe w dziedzinach nauki i techniki) oraz osoby, które nie posiadają formalnego wykształcenia, ale pracują w zawodach nauki i techniki, gdzie takie wykształcenie jest zazwyczaj wymagane. Ponadto zasoby ludzkie dla nauki i techniki tworzą osoby aktualnie zajmujące się lub potencjalnie mogące zająć się pracami związanymi z tworzeniem, rozwojem, rozpowszechnianiem i zastosowaniem wiedzy naukowo-technicznej. Postęp ekonomiczny i rozwój gospodarki opartej na wiedzy wymaga wykwalifikowanej kadry osób o wysokich kompetencjach².

Rola szkolnictwa wyższego w kształceniu przyszłej wyspecjalizowanej i kompetentnej kadry regionu jest niezwykle istotna, zarówno w kontekście samego rozwoju, jak i zapobieganiu bezrobociu wśród osób z

² Diagnoza dot. działalności innowacyjnej w regionie przygotowanej w oparciu o dane statystyczne statystyki publicznej na potrzeby raportu z realizacji Lubuskiej Regionalnej Strategii Innowacji, Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych, Zielona Góra 2013 r.

wyższym wykształceniem. Konieczne jest, aby oferta edukacyjna szkół wyższych w regionie odpowiadała na wyzwania i potrzeby gospodarki i rozwijała się we współpracy z przedstawicielami różnych środowisk, w tym głównie przedsiębiorców.

Poniżej przedstawione zostały propozycje grup projektów związanych z rozwojem szkolnictwa wyższego na obszarze województwa lubuskiego, które planowane są do realizacji ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Propozycje działań są ze sobą bezpośrednio powiązane i komplementarne. Planowane przedsięwzięcia będą uwzględniały cele określone w dokumentach strategicznych dotyczących działań rozwojowych oraz będą wdrażane z uwzględnieniem wpływu zmian demograficznych na sytuację w szkolnictwie wyższym.

Obszar wsparcia nr 1

1. Nazwa przedsięwzięcia priorytetowego	<i>Działania i projekty dotyczące poprawy jakości programów kształcenia w zakresie ich lepszego dostosowania do potrzeb społeczno-gospodarczych regionu (inteligentne specjalizacje), ukierunkowania na wyposażanie studentów w praktyczne umiejętności potrzebne w przyszłej pracy oraz realizację procesu kształcenia we współpracy z pracodawcami (zamawianie kształcenia na wniosek pracodawców/organizacji pracodawców), współuczestniczenie ww. podmiotów w realizacji kształcenia zamawianego, tj.: stypendia, granty na badania dla doktorantów, zamawiane prace dyplomowe, vouchery na studia, staże, praktyki, przedsiębiorczość akademicka, wsparcie mobilności międzyuczelnianej.</i>
2. Uzasadnienie realizacji (krótki opis przedsięwzięcia oraz szerszy kontekst)	Trwała konkurencyjność regionalna jest możliwa dzięki zapewnieniu warunków dla stałej poprawy jakości kapitału ludzkiego. Szczególnie ważną rolę w tym procesie odgrywają uczelnie wyższe, które organizując proces kształcenia powinny aktywnie odpowiadać na zapotrzebowanie rynku pracy i dostosowywać się do zmieniającej się rzeczywistości, w szczególności w związku z zachodzącymi procesami demograficznymi. Biorąc pod uwagę wyzwania rozwojowe regionu i kluczowe kierunki rozwoju gospodarki regionalnej (inteligentne specjalizacje) należy stworzyć spójny i skoordynowany system kształcenia na poziomie wyższym, wykorzystujący potencjały regionalne, kluczowe obszary aktywności gospodarczej oraz potrzeby przedsiębiorstw. Interwencja publiczna powinna koncentrować się na takich aspektach kształcenia, które zwiększą jego jakość i skuteczność, a tym samym podniosą szanse absolwentów na jak najszybsze rozpoczęcie aktywnego funkcjonowania na rynku pracy. Analiza danych wtórnych wskazuje, iż system edukacji i szkoleń w regionie nie jest w pełni dostosowany do potrzeb innowacyjnej gospodarki. Dlatego należy podjąć działania mające na celu: zmianę struktury kształcenia, modyfikację kierunków kształcenia, wzmocnienie współpracy przedsiębiorstw województwa ze szkołami w zakresie planowania procesu kształcenia, organizacji praktyk zawodowych, staży i innych przedsięwzięć edukacyjnych, w tym wzmocnienie systemu kształcenia ustawicznego.

	<p>Ukierunkowany profil kształcenia powinien dotyczyć zarówno uczelni wyższych (w tym również w aspekcie uczenia się przez całe życie), jak i kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych.</p> <p>Jednym z najważniejszych czynników tworzenia innowacyjności jest jakość zasobów ludzkich. Rola tych zasobów w podnoszeniu innowacyjności regionu jest podwójna. Polega na tworzeniu innowacji oraz ich rozprzestrzenianiu. Nośnikiem innowacji są ludzie świadomi potrzeby innowacyjnych zmian, gotowi do wspólnego działania, gotowi do tworzenia i wdrażania nowych rozwiązań organizacyjnych, marketingowych i produkcyjnych. Dlatego istotną rolę odgrywa system edukacji i szkoleń, w tym jakość procesu kształcenia.</p> <p>Dodatkowo procesy demograficzne mają coraz większy wpływ na kształtowanie sytuacji na regionalnym rynku pracy.</p> <p>Z analiz lubuskiego rynku pracy wynika, że istnieją istotne niedostosowania kwalifikacji kadr do potrzeb. Pomimo stosunkowo znacznej grupy osób poszukujących pracy nadal niektórzy pracodawcy mają trudności z pozyskaniem odpowiednio przygotowanych pracowników.</p>
4. Proponowane źródła finansowania	<p>Środki budżetu państwa w dyspozycji ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego.</p> <p>PO WER 2014-2020</p> <p>RPO 2014-2020</p>
5. Przewidywany okres realizacji	2014-2020
7. Lokalizacja	Województwo Lubuskie
8. Instytucja realizująca przedsięwzięcie	Uczelnie wyższe z obszaru województwa lubuskiego
9. Dokumenty (strategia sektorowa, plan działań, program działań, itp.) z których wynika konieczność/potrzeba realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia	Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 Lubuska Regionalna Strategia Innowacji

Obszar wsparcia nr 2

1. Nazwa przedsięwzięcia priorytetowego	<i>Rozwój programów studiów oraz stypendiów doktoranckich i habilitacyjnych kluczowych dla gospodarki, wspierających jej innowacyjność i zapewniających możliwość transferu/ komercjalizacji rezultatów studiów doktoranckich do gospodarki</i>
2. Uzasadnienie realizacji (krótki opis przedsięwzięcia oraz szerszy kontekst)	Rola szkolnictwa wyższego w kształceniu przyszłej wyspecjalizowanej i kompetentnej kadry jest niezwykle istotna zarówno w kontekście rozwoju regionu, jak i zapobieganiu bezrobociu wśród osób z wyższym wykształceniem. Konieczne jest, aby oferta edukacyjna szkół wyższych w regionie odpowiadała na wyzwania i potrzeby gospodarki zarówno na

	poziomie studiów magisterskich/licencjackich/inżynierskich, ale także studiów doktoranckich. Takie podejście do konstrukcji programów studiów będzie się przekładało na wzmocnienie regionu pod kątem potencjału naukowego. Działania w tym obszarze podejmowane są już od 2004 r. (wsparcie realizowane w ramach działania 2.6 ZPORR), kontynuowane w obecnej perspektywie finansowej UE (realizacja działania 8.2.2. komponentu regionalnego PO KL). Kontynuacja wsparcia w przyszłej perspektywie – w zgodzie z regionalnymi uwarunkowaniami - pozwoli zachować dotychczas już osiągnięte efekty oraz nadal wpływać na kierunki rozwoju kompetentnej kadry naukowej regionu. Podstawą planowania wsparcia w tym obszarze będzie Lubuska Regionalna Strategia Innowacji oraz regionalne inteligentne i krajowe specjalizacje.
4. Proponowane źródła finansowania	Środki budżetu państwa w dyspozycji ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego. PO WER RPO 2014-2020
5. Przewidywany okres realizacji	2014-2020
7. Lokalizacja	Województwo Lubuskie
8. Instytucja realizująca przedsięwzięcie	Uczelnie wyższe z obszaru województwa lubuskiego
9. Dokumenty (strategia sektorowa, plan działań, program działań, itp.) z których wynika konieczność/potrzeba realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia	Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 Lubuska Regionalna Strategia Innowacji

Obszar wsparcia nr 3

1. Nazwa przedsięwzięcia priorytetowego	<i>Działania i projekty dotyczące rozwijania potencjału ludzkiego w zakresie transferu technologii i innowacyjnych rozwiązań.</i>
2. Uzasadnienie realizacji (krótki opis przedsięwzięcia oraz szerszy kontekst)	Rola zasobów ludzkich jest niezwykle istotna w podnoszeniu innowacyjności regionu. Należy zatem systemowo realizować działania mające na celu podniesienie jakości kapitału ludzkiego. Dotyczy to rozwoju kadry dydaktycznej uczelni, ale również tych zasobów, które uczestniczą w procesie realizacji innowacyjnych rozwiązań w nauce. Wsparcie powinno zostać skierowane na rozwój kompetencji pracowników uczelni oraz podmiotów i instytucji (również tych, które wspomagają szkoły wyższe), które działają na rzecz promowania, informowania, pomocy, doradzania przy wdrażaniu innowacyjnych metod, technologii i organizacji w przemyśle, tworzą warunki do wykorzystania naukowego oraz przemysłowego potencjału regionu, stymulują rozwój przemysłu w zakresie innowacyjnych oraz zaawansowanych technologii, tworzą dogodne warunki dla rozwoju firm opartych o wysoko zaawansowane technologie, tworzą atrakcyjne warunki do rozwoju akademickiej przedsiębiorczości, wspomagają utrwalanie powiązań pomiędzy przemysłem a nauką.

4. Proponowane źródła finansowania	Środki budżetu państwa w dyspozycji ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego. PO WER RPO 2014-2020
5. Przewidywany okres realizacji	2014-2020
7. Lokalizacja	Województwo Lubuskie
8. Instytucja realizująca przedsięwzięcie	Uczelnie wyższe z obszaru województwa lubuskiego, inne podmioty i instytucje, które działają na rzecz zwiększenia innowacyjności lubuskiej gospodarki
9. Dokumenty (strategia sektorowa, plan działań, program działań, itp.) z których wynika konieczność/potrzeba realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia	Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 Lubuska Regionalna Strategia Innowacji

Obszar wsparcia nr 4

1. Nazwa przedsięwzięcia priorytetowego	<i>Wsparcie dla rozwoju i kształtowania się potencjału szkolnictwa wyższego w ośrodkach wojewódzkich w kontekście rozwoju ich funkcji metropolitalnych</i>
2. Uzasadnienie realizacji (krótki opis przedsięwzięcia oraz szerszy kontekst)	<p>Stabilne i silne ośrodki akademickie w województwie lubuskim będą gwarancją dla wzrostu obu miast wojewódzkich w regionie.</p> <p>W północnej części Województwa Lubuskiego powstała inicjatywa powołania Akademii Gorzowskiej, która ma stać się podwaliną dla rozwoju silnego regionalnego ośrodka akademickiego, równoważnego dla Uniwersytetu Zielonogórskiego, który jest podmiotem kluczowym i strategicznym dla rozwoju szkolnictwa wyższego w województwie. Mając na uwadze równomierny rozwój obu miast wojewódzkich, wzmacnianie i kształtowanie się ich funkcji metropolitalnych, wsparcie szkolnictwa wyższego jest niezwykle istotne i kluczowe, również w kontekście współpracy z przedsiębiorcami, podmiotami należącymi do sfery badawczo-rozwojowej i wpisującymi się w zakres obszarów inteligentnych specjalizacji regionalnych. Ścisła współpraca pomiędzy wszystkimi istotnymi aktorami tego procesu zagwarantuje efekty w postaci atrakcyjnej oferty kształcenia odpowiadającej rynkowi pracy, zahamowanie odpływu najzdolniejszej młodzieży poza region, powstania atrakcyjnego ośrodka akademickiego współpracującego z powstającym na terenie Gorzowa Parkiem Naukowo – Przemysłowym („Gorzowski Ośrodek Technologiczny”).</p> <p>Drugim istotnym elementem działań podejmowanych w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego w regionie jest utworzenie kierunku lekarskiego na Uniwersytecie Zielonogórskim. Powstanie kierunku to nie tylko stworzenie szansy prestiżowego kształcenia, ale zapewnienie wykształconej kadry medycznej regionie dla regionu lubuskiego. W województwie jest zdecydowane zapotrzebowanie na lekarzy</p>

specjalistów, w każdym zakresie. W obu miastach wojewódzkich rozwijają się ośrodki/centra onkologiczne, które potrzebują wsparcia kadrowego w celu zapewnienia specjalistycznej opieki, diagnostyki i profilaktyki. Zabezpieczenie kadrowe w tym zakresie wpłynie na bezpieczeństwo zdrowotne społeczności regionalnej. Dostęp do wykwalifikowanej kadry medycznej ma szczególne znaczenie w obliczu zjawiska starzejącego się społeczeństwa oraz nierówności w dostępie do usług medycznych (w wymiarze geograficznym i socjoekonomicznym). Niedobory kadr medycznych wynikają również z dynamicznego wzrostu średniej wieku profesjonalistów medycznych i ich przechodzenia na emeryturę oraz niedostatecznym przyrostem liczby nowych pracowników. Najwięcej kadr medycznych jest w regionach miastach, w których funkcjonują wyższe szkoły medyczne (uniwersytety medyczne). Region lubuski nie ma takiej placówki, co negatywnie wpływa na liczbę zatrudnionych lekarzy, liczbę lekarzy specjalistów, średnią wieku kadr medycznych. Uruchomienie kierunku lekarskiego jest szansą na odwrócenie tego trendu w długookresowej perspektywie.

Badania naukowe, które stanowią nieodłączny element funkcjonowania szkolnictwa wyższego, mogą spowodować stworzenie nowych możliwości terapeutycznych, w oparciu o nowoczesny sprzęt tych ośrodków.

Kierunek lekarski oznacza prestiż zarówno dla samej uczelni jak i dla regionu. Jego utworzenie i funkcjonowanie to w długofalowej perspektywie podniesienie jakości usług medycznych w regionie, prowadzenie badań naukowych w zakresie nauk medycznych, które są gwarantem rozwoju uczelni, jej potencjału, nawiązania współpracy ze środowiskiem przedsiębiorców.

Ponadto uruchomienie kierunku lekarskiego oznacza wzbogacenie oferty dydaktycznej Uniwersytetu Zielonogórskiego, zwiększenie potencjału dydaktycznego i wykreowanie nowych obszarów rozwoju i prowadzenia badań, umożliwienie transferu nowych technologii. Utworzenie kierunku lekarskiego umożliwi pełne wykorzystanie dotychczasowej bazy Uniwersytetu poprzez łączenie badań naukowych z obszaru medycyny i nauk ścisłych. Może to stanowić silny bodziec do prowadzenia badań naukowych na wysokim poziomie i tworzenia innowacyjnych rozwiązań biznesowych.

Element konkurencji, jakim będzie uruchomienie kierunku lekarskiego, to także przyczynek do zmiany podejścia do rozwoju uczelni oraz całego regionu, do poszukiwania nowych obszarów potencjalnych przyszłych specjalizacji regionalnych.

Dodatkowo uruchomienie kierunku lekarskiego będzie miało wpływ również na działanie Parku Naukowo-Technologicznego UZ w Nowym Kisielinie, jego profil i współpracę podejmowaną ze środowiskiem przedsiębiorców.

Wsparcie działań na rzecz utworzenia Akademii Gorzowskiej o profilu zgodnym z celami rozwojowymi województwa lubuskiego oraz działania na rzecz utworzenia kierunku lekarskiego na Uniwersytecie Zielonogórskim wpisane są w kierunek interwencji Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 „rozwój atrakcyjnych kierunków

	kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego" w celu operacyjnym 1.3. „Podniesienie jakości kształcenia i dostosowanie go do potrzeb regionalnego rynku pracy”. Działania na rzecz uruchomienia kierunku lekarskiego na Uniwersytecie Zielonogórskim zostały odzwierciedlone i uzasadnione w zapisach Krajowych Ram Strategicznych (Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020)
4. Proponowane źródła finansowania	Środki budżetu państwa w dyspozycji ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego. PO IŚ 2014-2020 PO WER 2014-2020 PO IR 2014-2020 RPO 2014-2020
5. Przewidywany okres realizacji	2014-2020
7. Lokalizacja	Województwo Lubuskie
8. Instytucja realizująca przedsięwzięcie	Uczelnie wyższe z obszaru województwa lubuskiego
9. Dokumenty (strategia sektorowa, plan działań, program działań, itp.) z których wynika konieczność/potrzeba realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia	Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 Lubuska Strategia Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020 Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020

Lista rezerwowa

Zarząd Województwa Lubuskiego mając na uwadze troskę o interesy regionu oraz podjęte starania o uzyskanie wsparcia finansowego przede wszystkim w ramach budżetu UE (Krajowe Programy Operacyjne) oraz z budżetu państwa, analizując przebieg konsultacji społecznych Kontraktu Terytorialnego, a także cały proces prac nad przygotowaniem stanowiska negocjacyjnego, które rozpoczęły się pod koniec 2012 r., sformułował także listę przedsięwzięć rezerwowych do Kontraktu Terytorialnego. Lista ta zostanie przedstawiona w ramach rozmów negocjacyjnych ze stroną rządową, jako dodatkowy element realizacji celów rozwojowych regionu określonych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020.

Lp.	Tytuł i opis przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny
1.	<i>Południowa obwodnica Zielonej Góry</i> W ramach projektu przewiduje się budowę obwodnicy południowej Zielonej Góry oraz usunięcie wąskich gardeł w sieci komunikacyjnej miasta. Obwodnica południowa o długości ok. 12.200m pobiegnie od węzła drogowego trasy S3 (kierunek Nowa Sól, Legnica, Wrocław, Jelenia Góra) do istniejącej obwodnicy w ciągu drogi krajowej nr 27 i pozwoli	GDKiA Oddział Zielona Góra oraz Miasto Zielona Góra Przedsięwzięcie stanowi część Strategii ZIT Zielona Góra (konsultacje społeczne dokumentu zostały zakończone)

	na zmniejszenia obciążenia ruchem istniejącej obwodnicy północnej oraz znacząco zmniejszy obciążenie samochodowym ruchem tranzytowym drogi prowadzącej przez duże miejscowości obszaru funkcjonalnego – Świdnicę, Ochłę, Drzonków i Raculę, która obecnie jest użytkowana jako południowy objazd miasta.	
2.	<p><i>Modernizacja wschodniego wylotu DK nr 22 w Gorzowie Wlkp. na odcinku od ronda Sybiraków do granic miasta.</i></p> <p>Droga Krajowa nr 22 na swym odcinku o długość około 460 km przebiega przez 5 województw: lubuskie, zachodniopomorskie, wielkopolskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie. Ponadto prowadzi od przejścia granicznego polsko-rosyjskiego w Grzechotkach do granicy polsko-niemieckiej w Kostrzynie nad Odrą. Istotnym elementem jest to, że DK 22 jest łącznikiem między w/w województwami a także komunikuje Republikę Federalną Niemiec z Obwodem Kaliningradzkim oraz z państwami nadbałtyckimi.</p> <p>Wskazany odcinek drogi krajowej 22 w mieście Gorzowie Wlkp. jest trasą wylotową w kierunku Gdańska i notuje znaczne obciążenie przebiegającym przez nią ruchem ciężkim. Droga krajowa nr 22, poprzez węzeł Gorzów Południe komunikuje miasto z korytarzem międzynarodowej sieci TEN-T.</p>	<p>Miasto Gorzów Wlkp.</p> <p>Przedsięwzięcie stanowi część Strategii ZIT Gorzów Wlkp. (konsultacje społeczne dokumentu zostały zakończone). Przedsięwzięcie ma charakter komplementarny w stosunku do inwestycji ujętej w KT: Systemowa poprawa dostępności drogowej północy województwa poprzez modernizację dróg krajowych 22 i 24 (projekt ujęty w SRWL 2020)</p>
3.	<p><i>Ochrona przeciwpowodziowa dorzecza Odry i Warty</i></p> <p>Przedsięwzięcie jest kontynuacją i uzupełnieniem działań zaproponowanych w zadaniu <i>Ochrona przeciwpowodziowa dorzecza Odry</i> ujętym w podstawowej liście projektów kierowanych do KT i obejmuje 13 zadań inwestycyjnych:</p> <p>Zadanie nr 1.Odbudowa i modernizacja Rzeki Żarki w km 0+000-6+576.</p> <p>Zadanie nr 2. Struga Świebodzińska- odbudowa.</p> <p>Zadanie nr 3. Warniki – Witnica II – rozbudowa prawostronnego wału rz. Warty w km wału 16+900 do 11+900.</p> <p>Zadanie nr 4. Jasiniec – Roszkowice – rozbudowa prawostronnego wału rzeki Warty w km 32+700 - 39+700.</p> <p>Zadanie nr 5. Rozbudowa wału przeciwpowodziowego rzeki Warty Obiekt II Odcinek II c Świerkocin – Roszkowice w km wału 32+700 - 23+600.</p> <p>Zadanie nr 6. Rozbudowa wału przeciwpowodziowego rzeki Warty Obiekt III Odcinek III c Gorzów Wlkp. – Borek w km rz. Warty 62+500 - 76+500.</p> <p>Zadanie nr 7. Nietkowice - Będów - etap I- odbudowa i modernizacja wału p. powodziowego rz. Odry w km 493+300-499+260.</p> <p>Zadanie nr 8. Kietcz - odbudowa i modernizacja wału p.pow</p>	Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

	<p>.rzeki Odry w km 424+000-424+500. Zadanie nr 9. Odbudowa Kanału Pulsa III w km 0+000 – 7+573. Zadanie nr 10. Rozbudowa walu przeciwpowodziowego rzeki Warty Obiekt II Odcinek II a Warniki i Odcinek II b Warniki - Świerkocin w km walu 0+000-11+900 (Mościczki-Świerkocin). Zadanie nr 11. Kanał Opaskowy – odbudowa. Zadanie nr 12. Ochrona przeciwpowodziowa miasta i gminy Drezdenko. Zadanie nr 13. Zalew Lubuski.</p> <p>Obszar województwa lubuskiego jest szczególnie narażony na zagrożenie powodzią. Obszary zagrożone powodzią w województwie obejmują zarówno obszary miejskie i wiejskie. Zminimalizowanie strat spowodowanych występowaniem rzek z ich korytosiągalne jest poprzez konsekwentne realizowanie inwestycji związanych z ochroną przeciwpowodziową. Planowane do wykonania zadania wynikają z koncepcji działania Lubuskiego ZMIUW, który systematycznie realizuje plan zabezpieczenia przed powodzią Województwa Lubuskiego oraz są zgodne z celem strategicznym nr 3 Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 – Społeczna i terytorialna spójność regionu, cel operacyjny 3.6 Wsparcie budowy oraz modernizacji systemów i infrastruktury zapobiegania zagrożeniom. Ponadto obszary zagrożone powodzią są jednym z obszarów strategicznej interwencji województwa.</p>	
4.	<p><i>Gruntowna przebudowa linii kolejowej nr 385 na odcinku odcinka Czerwieńsk-Zbąszynek</i></p> <p>Projekt zakłada modernizację linii na odcinku Zbąszynek – Czerwieńsk (szlaki Zbąszynek – Babimost, Babimost – Sulechów, Sulechów – Czerwieńsk). Dla uzyskania prędkości pociągów na szlaku $V = 100$ km/h przewiduje się wymianę nawierzchni torowej na całej długości szlaków, przebudowę podłoża oraz udrożnienie istniejącego systemu odwodnienia. Projekt jest kontynuacją zadania zrealizowanego w perspektywie na lata 2007-2013 <i>Modernizacja linii kolejowej nr 358 Zbąszynek - Gubin na odcinku Zbąszynek - Czerwieńsk wraz z budową łącznicy Pomorsko - Przylep omijającej stację Czerwieńsk, etap I</i>. W ramach tego zadania zrealizowano budowę jednotorowej zelektryfikowanej linii kolejowej nr 436 Czerwieńsk Południe - Czerwieńsk Wschód omijającej stację Czerwieńsk o długości ponad 2 km, spinającej linie nr 273 Wrocław Gł. - Zielona Góra - Szczecin Gł. oraz nr 358 Zbąszynek - Czerwieńsk - Gubin. Zbudowano dwa mosty w celu ochrony obszarów</p>	PKP PLK

	<p>występowania chronionych roślin oraz źródeł. Zrealizowano roboty uzupełniające polegające na przystosowaniu linii nr 358 na odcinku Zbąszynek – Czerwieńsk do parametrów umożliwiających podniesienie prędkości maksymalnej do 100 km/h w ruchu pasażerskim do czasu realizacji Etapu II. Wykonano również m.in. modernizację peronów na przystanku osobowym Łęgowo Sulechowskie, budowę urządzeń samoczynnej sygnalizacji przejazdowej na czterech przejazdach kolejowych oraz dokonano likwidacji zbędnych elementów infrastruktury.</p> <p>Główną korzyścią realizacji tej inwestycji jest skrócenie czasu podróży na odcinku Zielona Góra - Zbąszynek o około 30 minut.</p>	
5.	<p><i>Przywrócenie dawnej świetności Parku Mużakowskiego</i></p> <p>Unikalna architektura ogrodnicza dziewiętnastego wieku, z jaką mamy do czynienia w Parku oraz wspólne działania dwu organizacji z dwu różnych państw (po stronie Polskiej – Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków i niemieckiej Fundacji Fürst-Pückler-Park Bad Muskau) na rzecz ochrony i konserwacji parku oraz przywrócenia mu dawnej świetności sprawiły, że w 2004 r. Park został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, natomiast w związku z walorami geologicznymi obszaru Łuku Mużakowa, nadano mu w 2009 r. certyfikat polskiego Krajowego Geoparku.</p> <p>Transgraniczny charakter Parku sprawia, że obie jego części są porównywane i, o ile strona zarządzana przez Niemcy jest dopracowana w najmniejszych szczegółach i zadbana, o tyle po prawej stronie Nysy obserwujemy liczne niedociągnięcia. Niemiecka Fundacja prowadzi rewitalizację kompleksu Parku Mużakowskiego, w oparciu o wzór historyczny, a Republika Federalna Niemiec oraz Land Saksonii skierowały blisko 25 milionów euro na odbudowę Nowego Zamku po stronie niemieckiej, stanowiącego centralny punkt Parku pod względem turystycznym oraz logistycznym. Warto zwrócić uwagę, że polska część zajmuje ponad 2/3 terenu i mogłaby również stanowić atrakcję turystyczną. Dla pełnego wykorzystania potencjału tego miejsca i osiągnięcia spójności całego kompleksu, niezbędne jest jednak przeznaczenie środków na działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku.</p>	Narodowy Instytut Dziedzictwa
6.	<p><i>Rozwój oraz modernizacja regionalnych zasobów infrastrukturalnych ochrony zdrowia w zakresie: onkologii i medycyny ratunkowej</i></p> <p>Zespół przedsięwzięć obejmujących zakres prac</p>	<p>Wielospecjalistyczny Szpital Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. sp. z o.o.:</p> <p>Szpital Wojewódzki SP ZOZ w</p>

<p>modernizacyjnych (przebudowa, rozbudowa, modernizacja) oraz zakup niezbędnego wyposażenia (doposażenie). Uzasadnieniem dla ich realizacji jest zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych w dziedzinach uwarunkowanych regionalnymi deficytami oraz czynnikami ryzyka, jak choroby nowotworowe oraz medycyna ratunkowa. Celem nadrzędnym jest zmniejszenie zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu chorób nowotworowych oraz ograniczenie skutków urazów, a także ograniczenie niepełnosprawności powstałych w wyniku wypadków drogowych, katastrof budowlanych, pożarów, katastrof naturalnych, a także chorób układu krążenia oraz nagłych zdarzeń ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych oraz dzieci.</p> <p>Funkcjonowanie SOR oraz Centrów Urazowych jest jednym z podstawowych elementów sprawnego, skutecznego oraz szybkiego systemu reagowania w nagłych przypadkach.</p> <p>Projekt dotyczy następujących zadań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wielospecjalistyczny Szpital Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. sp. z o.o.: rozbudowa Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. sp. z o.o. na potrzeby utworzenia Centrum Urazowego dla północnej części województwa lubuskiego oraz rozbudowa Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w zakresie pracowni RTG oraz tomografii komputerowej. 2. Szpital Wojewódzki SP ZOZ w Zielonej Górze: usprawnienie funkcjonowania Centrum Urazowego poprzez przebudowę Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz Ortopedyczno-Urazowego. Oba oddziały odgrywają kluczową rolę w funkcjonowaniu CU 3. Wielospecjalistyczny Szpital SP ZOZ w Nowej Soli: rozbudowa bloku operacyjnego w zakresie chirurgicznego leczenia chorób nowotworowych, zgodnie z regionalną specyfiką i zdiagnozowanymi deficytami. Przedsięwzięcie przyczyni się przede wszystkim do zwiększenia dostępności pacjentów do wysokiej jakości usług, skrócenie czasu oczekiwania na zabiegi, unowocześnienie wyposażenia i zwiększenie efektywności i wydajności funkcjonowania WS SP ZOZ w Nowej Soli. 	<p>Zielonej Górze</p> <p>Wielospecjalistyczny Szpital SP ZOZ w Nowej Soli</p>
--	---